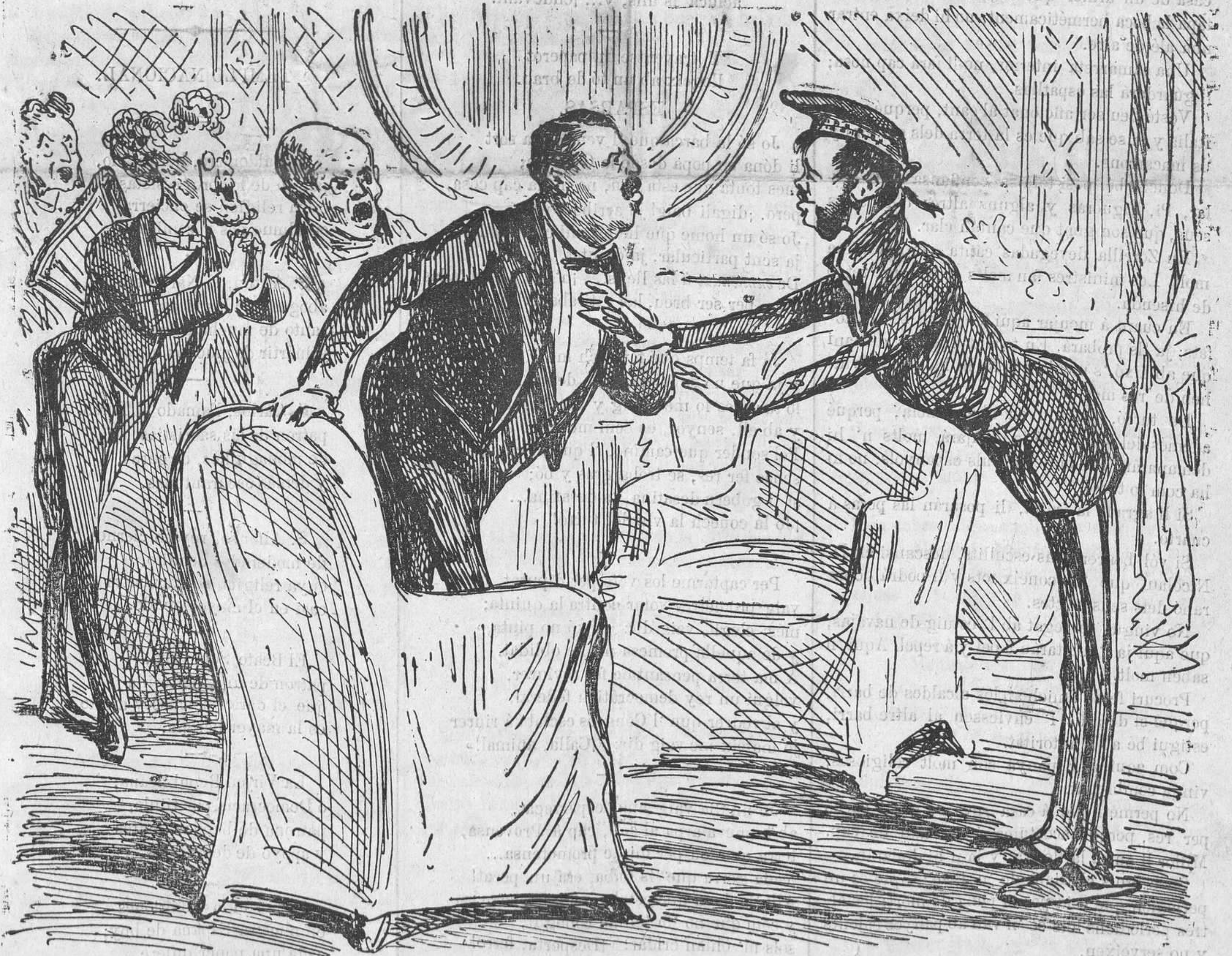

LA CAMPANA DE GRACIA.

LA MONARQUIA ESPAÑOLA.—DRAMA.—ACTE SEGON.

—O mio Signore, per metete que io vos acompagni ella porta.
 —Escusate le cumplimenti. Io sono venuto qui in hábito di estare per casa..... é troppo tardi, é li macarroni si refrédanno.
 —¡Oh quin rey mes democrátich!... ¡fará! fará per casa.

CONSELLS AL DUCH DE LA CROSTA.

Dirán que á nosaltres tant nos hi va com nos hi vé, però per doná consells no hi perdrem cap capital.

Ara si aquell á qui 'ls donem no 'ls vol seguir, per ell farà. Las mans me 'n rento.

Senyó duch: si vé á Espanya pel Janer, no s'estranyi que se li fassi una arribada freda, perquè fa un taro que pela y tothom s'está tancat á casa seva. Tampoch li estranyi sentir xiulets, perquè tothom parlará de vosté y no tindrà res de sobre-natural que las aurellas li xiulin. Si sent algun tiro, no 'n fassi cas, perquè es de presumir que se li farán fochs artificials. Si veu voleyá alguna pastanaga ó algun bróquil, no se hi fundí; perquè com en aquet temps no hi ha flors, s'haurá de ferli l'ovació ab lo que dóna la terra.

Cuan entri, vaji ben abrigat, perquè ja haurá sentit á dir que l'aire de Madrit, mata á un hombre y no apaga un candil. Encarregui una bona capa y embossis bé; no hi fa res que ningú 'l conegui. Pot ser, si 'l veuen molt tapat, los gossos l'abondarán, però ab unas bonas polainas no es fácil que 'l mosseguin.

Si vol uu tapa-bocas de confiança, deixiu per mi que no 's queixará del fret. Ahí per ahí 'n vaig veure un que faria per vosté. Era á casa de un armer que actualment es regidor; tapa la boca herméticamente, no hi deixa entrar una alé de aire.

Una samarreta interior, no li farà cap nosa; li guardarà las espatllas.

Vosté deu ser aficionat al cant, perquè vé de Italia y ja se sab que es la terra dels cantors y 'ls macarrons.

Dcnchs bé: posi tota sa confiança en Castellar, Pi, Figueras y alguns altres companys seus, que son gent que cantan clar.

En Zorrilla devegadas canta, pero desafina molt. Los ministros fan molts galls; sobre tot lo de hisenda.

En cuant á menjar aquí fem molt bé 'l sestofats; ja 'ls provará. En tocant á pastels, demani que ab aixó 's menja bé. Ne hi ha que no viuhen de res mes.

De turró, tinguin en abundancia, perquè además del que vosté 's menjará, molts n'hi demanarán. Per enllepolir als espanyols, no hi ha com lo turró.

Si li agrada la fruita, li posarán las peras á cuarto.

Si vol béurer vins escullits, descansi en D. Nicolau, que 'ls coneix tots y li podrá donar rahó dels seus efectes.

No vingui carregat ab l'estuig de navajas, que aquí ja l'afeitarán á pel y á repel. Aquí 'n saben molt.

Procuri ferse amich ab los alcaldes de barri, perquè si de acás l'enviessen al altre barri, estigui bé ab l'autoritat.

Com aquí á Espanya son molt religiosos, vinga combregat.

No permeti que á casa seva 's gastí carbó per res, perquè acostuma á fer mal de cap. Millor li anirá la llenya, y ja n'hi donarán.

Suseriguis al Diari de 'n Brusi, que es un periódich que está per la pena de mort; los altres periódichs tots se 'n van ab panyos calents y no serveixen.

Ab tots aquets consells, ja hi pot pujar de peus.

¡Ah! 'm descuidaba una cosa. Si te por, compris nn gos.

GREGORI LLUCH.

LO 8 DE DESEMBRE DE 1870.

Agonitzaba la tarde de un dia fret y nevat, cuan conversaban dos Víctors en un palau italiá,

á las póstres de un rich ápat, l'un bebent, l'altre menjant, y aixís al Víctor poeta deya 'l Víctor hom' galan:

—Vermell estaba lo cel esta tarde, catalá, y á mi 'm dona mala espina un cel de color de sanch.

—Deixéuvos de tonterias, vostre fill está salvat. Arribará á un port de Espanya, que es una terra de lleals.

Si algú volgués ferni alguna, escuts no li faltarán, que allí, senyor, son escuts las monedas de deu rals.

—Cert es lo que dius, tocayo, pero som gats escaldats los monarcas de avuy dia, que á lo milló 'ns fan saltá. Ara que 'm trobo de guassa, llexeixme alguns dels teus cants. Tírat los cabells enrera, acluca 'ls ulls, y... ¡endevant!

Y trayentse un paperot llegeix ab un tó de brau.

ESPARSAS.

Jo só la barca que 'l vent de la sort li dóna en popa desde la Gloriosa; mes tonta que esta nau, no hi ha cap cosa, pero. ¡dígalí boig! jo arribo á port.

Jo só un home que he fet mil criaturadas, ja sent particular, ja diputat. De enmiendas á las lleys... ¡n'he presentadas! més, per ser breu, las retiraba aviat.

Ja fa temps que tot ruch me diu germá, y ja que no se fer res com deuria, lo turró es lo meu goig y ma alegria, y ab ell, senyor, es com me trobo sá. Pel sender que camino, 'l que hi camina, sense fer res, se troba gras y bó; si 'l govern desatina, 's desatina... ¡Jo la conech la vía del turró!

Per captarme los votos per diputat, vaig prométre votar contra la quinta; més, elegit, vaig dir: «Aixó no pinta,» y de aquella promesa m'he oblidat. A ma terra pensantme fer reviuir, volguí un rey democrátich federal, y al véurer que 'l Congrés esclatá á riurer jo mateix me vaig dir: «¡Calla, animal!»

Jo un dia vaig anar esparracat, ab la meva arpa al coll, cap á Provensa, terra que fou per mi de prometensa... ¡cada gorra que 'ls daba, era un pecat! Allí 'ls deya que estaba jo en desterro, y com que no 'm tenian conegut, sols m'ohian cridar: «¡Desperta, ferrol!» y 'm van péndrer per home sabellut.

Després, á vostras llars m'han fet venir, donantme un sou, senyor, que val la pena,

sense haber de fer feinas de cap mena, sols menjar, cridar, béurer y dormir. No puch servir jo mes que per fer nosa ó per fer quatre crits fora de tó. Si us creyeu que puch fer cap altra cosa, es perquè dech semblar lo que no só.

—Cóntam alguna aventura millor que las que has contat.

—A la flor que no té olor, ¡ja n'hi podeu demanar!

—La teva vida y miracles, donchs, molt poch favor te fan.

Si com á ne 'l noy li han dit, son com tu 'ls ministerials, lo mes calent es l'aiguera, si ell confia gobernar.

Si acás n'hi amenassa alguua, digas, ¡quí 'l defensará?

—Lo cel...

—Lo cel era roig esta tarde, catalá.

Y mut se quedá 'l poeta, y l'altre cridá á un company y, de Espanya, 's resolgué la crisis ministerial, mentras de la nit, la fosca, enmascaraba 'l palau.

VICTORI BELLUGUET.

TEMPLO NACIONAL.

S. Baldomero, hermitaño, patron de los progresistas, cuya religion se encierra en almuerzos y comidas.

S. Anton, el Naranjero, abogado de los ricos; santo de mucha paciencia y mártir de muchos micos.

S. Carlos, llamado el Terso, patron de las sacristias, de monaguillos, de curas, y demás oscurantistas.

S. Alfonso, rey en ciernes, de moderados bendito, cuya religion se encuentra casi en el mayor olvido.

El Beato Saboyano, patron de una gentecilla que el darle incienso y afecto es la mayor herejia.

La Virgen Republicana, ó Democracia por título, patrona de buenas gentes y apoyo de desvalidos.

Esas son las religiones en nuestra España de hoy; cada una poner quiere su santo al altar mayor.

S. A. C.

BATALLADAS.

Los bisbes alemanys han enviat una petició al despota Guillem de Prussia, á fi de que ausilie al Papa fentli retornar lo que 'l govern italiá li ha pres.

Jo no sé que 's tenen aquets bisbes, ¿No es infalible 'l Papa? ¿Que volen mes!

Lo «Diari de 'n Brusi» referintse á ne 'n Garibaldi li diu *guerriller vulgar, negoció de la ciencia de la guerra, antitessis de l' honra militar*, y altra xavacanadas. Totas aquestas cosas contra 'l célebre guerriller á qui deu l' Italia sa unitat, ja las habian sentidas dir á molta gent de sacristia. Ab aixó, 'l Brusi, ni 'l mérit té de ser lo primer en dir las. Pero aquestas cosas á l' honra de 'n Garibaldi, li farán lo mateix efecte que las excomunicacions.

Donya Isabel va fer una protesta cuan la traqueren de Espanya; va fer una acta de abdicació en favor del séu hereu; ha fet una protesta contra l' elecció del duch de Aosta.

¡A mi no me la clavan! Aixó de fer tantas escripturas inútils, es perquè vol ferse seus als notaris.

Los capellans diuen que no es estrany que 'l senyor Ministre de hisenda vagi contra 'ls béns del clero, perquè 's diu *Moret*, que 'n catalá vol dir *moro petit*.

De manera que aixis com diem que hi ha moros en la costa, segons los capellans podem dir que hi ha moros en la hisenda.

Pensant aixó 'ls capellans lo pensament los enganya, perquè en l' hisenda de Espanya no hi ha moros ni cristians.

Lo duch de Aosta 's va estranyar de que en Florencia no hi hagessen anat militars espanyols. Té rahó. ¡Com diantre en una comissió espanyola hi faltaban militars! ¡Encara dirán que 'l duch de Aosta no coneix als espanyols! Prou sap ell que 'ls militars son lo *factotum* de Espanya.

Si en Baldrich no hagués anat á América... ¡Peró podian enviarhi á ne 'n Targarona ab uns cuants dels seus!

Lo capitá general de Catalunya ja ha vingut de Gracia á Barcelona. ¡Oh, y hi dorm y tot! ¡Mal fet!

Després de una epidemia entrar aixis, de sopeton, es un cop massa perillós. Nosaltres, á ser de ell, primer hauriam possat uns cuants dias á las casas de 'n Vilaró; després, cosa de una mesada á can Gibert; hauriam anat entrant de dias, y un cop aclimats ab l' aire de Barcelona, 'ns hauriam determinat á dormir á la Capitania. ¡Peró entrar aixis de cop y volta...! Se necessita tot lo valor de un militar.

Lo duch de Aosta va anar á véurer la Comissió á la fonda, 'l dia que va arribar á Florencia. Debía pensar: ¡no fos cas que la Comissió 's descuidés de venir!

Los periódichs montpensieristas abandonarán la defensa de sa causa, acceptant la solució constituent.

No 'ns estranya tal conducta, que molts polítichs de Espanya en cuant, la truita se 'ls gira, ells també giran la cara.

Hem llegit que Di Joan Prim té preparat un magnífich vestit de Capitá general, pera regalar al duch de Aosta. ¡Ja li han pres bé la mida? Sobre tot, que no li butxaqueigi.

L' altre dia en lo carrer del Carme, sense sapiger com ni de quina manera va desapareixer un carro carregat de barras de ferro. Aquet escamoteix si que deixaria parat al mateix Mister Hume. Si á ne 'l Canonje li varen donar una creu per escamotejar flors y monedas, á ne 'l del carro de ferro cuan menos li tenen de regalar lo toisó d' or.

Lo dia que la comissió va presentar l' acte al ilustre vástech de la casa de Saboya, nevaba en Florencia y en Madrit.

Aixó ho tinch per mal auguri, mal negoci ha de sortir; cuan mes calent va 'l negoci neva á Italia y neva aquí,

Pera véncer als homes, no hi ha com las donas, Ficsats en aixó alguns han pensat; pera véncer *partits*, no hi ha com *partidas*. De aquí vé la institució de la Porra. Però 'ls que l' han instituida no han pensat que la dona véns al home cuan aquet li es amich, que sino, la dona es la que reb. Aixó passa ab la *partida* anomenada.

Lo *Terso*, ha abandonat la Suissa y ha vingut á las fronteras de Espanya.

Deu tenir tan corregudas las fronteras aquet nen, que á ser de 'n Prim y comparsa jo, 'l feya carrabiné.

En Italia s' ha declarat la crisis ministerial, pero s' ha suspés la resolució per haber arribat allá la Comissió espanyola. Ja han sapigut lo que 's feyan, sino cualsevol de la Comissió per poch que si hagués pogut agafá, 'ls hi aixarpaba una cadira ministerial.

Víctor Manuel desitxaba que 'l Papa batejés al seu nét. Lo rey de Italia deu pensar: ja que jo he tret al Papa la feina de reinar, déixemeli donar feina de batejar. Però 'l Papa ha dit que no. Se creu que no necessita la pesseta de un bateig. Es clá: l' infalibilitat li deu valer molta moneda.

Aquesta semana sortirá de la llibreria de Lopez El Tiburón, almanach de aquest any, que com diu *Lo Xanguet*,

¿Per un val, qui no pendrá lo Tiburó? Es divertit, es polítich, es pulit y está escrit en castellá.

En lo número próxim los hi parlarém de la comedia de D. Serafi Pitarra, *Los Egoistas*, que fou aplaudida en la nit de son estreno en lo Teatro catalá. Desde prompte 'ls recomenem que la vagin á véurer.

Ja 'ns tornan á dí 'ls carlins que ara 's van á llansá al camp. Lo que val lo poch que ells valen no mes serveix per llansá.

¿Es dir, que 'l Regent ha proporcionat á D. Gonzalo Moron la fianza necessaria perquè al deixessen en llibertat?

Un Regent que es unionista á en Moron allarga 'l bras...! Progressista, progressista, ja 't veig que arrufas lo nas.

Los francesos varen atacar als prussians mentres aquestos *descansaban*. Aixó 'ns ho fa sapiguer lo rey de Prussia. ¿Que 'ns vol dir ab aixó que no se 'ls pot atacar mentres *descansan*? Aixis no ténen res mes que fer sino *descansar* tot lo dia. ¡Quinas ganas de esposarse á rébrer pallissas per no *descansar*!

Un periódich italiá, al véurer que passen de cent las personas que han anat á oferir la corona al duch de Aosta, esclama ab rahó:

¡Es precis convenir en que la corona de Espanya te que ser molt pesanta, quant se necessita tanta gent pera venir á oferirla.

Anárem al teatro del Circo la nit en que 's probá l' iluminació. Ha guanyat molt en riquesa y comoditat. Lo teló de boca pintat pei Sr. Planella, fa molt bon efecte, y sens dupte guanyaria molt si 's rebaixessen las arrugas de la part superior. Las draperias y bambolina ficsa, son pintadas ab maestría y son de molt bon gust. Los sillons, cuberts de vellut carmesí y l' empaperat general del mateix color, donan al teatro molta riquesa. Sols que aquet tinte general, es com la porpra del manto dels reys, se beu molta llum, y tot ab tot lo teatro 'ns semblá un xiquet fosch. Tal vegada 'ls llums no tenian tota la forsa que se 'ls pot donar.

Lo dia 16 de Janer, comensarán las clases en l' Universitat. Desde aquella fetxa no sabem si 's vendrán mes *Campanas*, pero lo que sí assegurem, es que se 'n farán moltes mes.

¿Perqué 's diu *real*, la companyia de 'n Mayeroni?

—¿Quina pregunta! Perqué es italiana.

Lo rey de Prussia, ha invitat á tres reys alemanys á anar á Versalles pera assistir á l' entrada de París.

¡Los prussians se tornan mol fanfarrons!

Si 's reuneixen á Versalles aquestos quatre reys, poden cantar *tutti* de reys.

Pera cobrar alguns milés de rals, la tropa, en una població de Galicia ha tingut de matar sis homes y de fer quinze ferits. Las classes passivas y 'ls mestres de escola 's moran de fam. Los capellans van tant atrassats de pagas com de ideas.

Mentras tant, la Comissió dóna cent mil rals á Italia; perquè un duch prengui la píldora precis ha sigut daurla.

Diuen del Escorial, que s' ha cedit al senyor Zorrilla, oncle del president de las Corts, la horta de aquell monastir per cinch mil rals, sense cap classe de subasta. La fruita sola de aquella horta en l' any de la Revolució, diuen que va donar cinquanta mil rals.

En aquesta situació hi ha molts *punts negres*, que 'l senyor Ruiz Zorrilla sab véurer y nosaltres també.

Se parlaba en Madrit de un desafío entre 'n Figuerola y 'l marqués de Campo-sagrado.

Si no 's volen fer mal, carreguin las pistolas ab las monedas que l' ex-ministre va deixar en la caixa de l' Hisenda.

Una companyia entera de un batalló de milicia de Madrid y varios individuos, han deixat voluntariament las armas al véuer que no s' havia proclamat rey de Espanya á D. Baldomero Espartero.

Hi va molta diferencia, y en aixó 'ls sobra rahó. de'un jovenet, estranger, á un vell honrat espanyol.

Hem rebut una carta, en la cual se 'ns fan cárrechs, perquè en lo número passat no habiam traduit al catalá, un suelto italiá que ja debian llegir. L' autor de la carta deuria ferse cárrech de que aravindrán per aqui molts santi-di-guixis, y que será precís á cada pas dir: *buon giorno, perdonate*, y altrás cumpliments. Ab aixó, encara creyem que 'ls lectors tindrian que agrahirnos lo ferlos acostumar al llenguatge de aquella terra que *fará da sé*.

Uns guardia civils portaban onze presos, que 'ls tancaren á la presó de Canals, y per ferlos hi passá 'l fret, los hi varen entrar en lo cuarto un braser mal encés. Naturalment va sucsehir, lo que no podia menos de sucsehir. Tancat lo cuarto, s' asfixiaren los presos y l' endemá 'n trovaren un de mort, un de mitj cremat y 'ls demés sense sentits. ¡Qui sab si al entrarlos lo braser mal encés, va ser ab l' objecte de qué 'ls presos no costessen de custodiar!

Lo corresponsal del *Telégrafo*, diu en la correspondencia de dilluns, que 's creu que alguns montpensieristas abandonan la seva causa perquè creuen que 'l duch de Aosta vindrá y mes endevant renunciará al trono. No ho creyem, porque aixó de suposar que 'l duch de Aosta vindrá y se 'n tornarà, casi bé fora volguer dir que farà com la febra groga, que va venir y se 'n ha tornat.

¿Qué es aixó de *lista civil*?

- Una llista de suscripció,
- ¿Voluntaria?
- Forzosa.
- ¿Mosca!

Deu ó dotze diputats provincials, no elegits per sufragi, han declarat fill adoptiu de la provincia al actual ministre de la Gobernació. ¡Al ménos s' haguesen contentat ab ferlo nebot!

¡Quin fill tens ara, provincia!

Ja 't pagarás tu la pena

lo dia que 'l fill se torni

contra sa mare mateixa.

Era un fill de la República,

y avuy contra ella está en guerra...

Aquell que ha fet un cistell,

també 'n farà una dotzena.

Mirin si son aficónats á la solfa 'ls italians, que al rey li diuhén *Re*; que es la segona nota de l' escala musical.

EPÍGRAMAS.

Parlavan en una casa
de los grans homes del mon,

quant un qu' es diu don Ramon,

que per senyas es un asa,

digué encés com una brasa:

Vostre injusticia es notoria;

no tinch molta suspicacia,

pero en la moderna historia

ocupará 'l lloch de gloria,

l' immortal héroe de Gracia.

Si aquell home, l' Amadeu,

Se 'n ve convenut á Espanya,

Victor li durá la creu,

que 'l tal poeta es, ab sa manya,

lo millor per Cirineu.]

A.

TEATRO DE ESPANYA.

Gran companyia de ópera italiana, per la próxima temporada *cómica*.

MAESTRO DIRECTORE... Sig. *Giovanni Primini*.

MAESTRO AL CÉMBALO... Sig. *Salustiani Olozaguini*.

PRIMO TENORE ABSOLUTO. Sig. *Amidei Llagostini*.

PRIMA DONNA. (*soprano*

sogatto). . . . . Sig. *Marietta Cisternini*.

PRIMO BARITONO. . . . . Sig. *Pravedeti Sagastini*.

PRIMO BASSO PROFONDO. Sig. *Nicollaso Riverini*.

PRIMO CARICATO. . . . . Sig. *Vittorio Balaguerini*.

Ja veuen que tots son *primos*. Després venen los partiquins y segonas parts, que son de cap d' ala.

Además l' Empresa té 'l gust de anunciar al públich que ha contractat al célebre *Francesco Serranini*, que es bó per tots los papers, y als tocadors d' arpa *Figuerolesini* y *Morettini*.

Lo públich sentirá com may, moltas pessas del mestre *Paganini*.

La companyia debutará ab *Il quiramento*, y seguirán pesprés las óperas *I martiri*, *Le precaucione*, *Il saltim banco*, *La forza del destino*, *Il regente*, *La estraniera*, *Don Carlo*, *Don Giovanni* y altrás.

L' abono es forsós y 's fá á casa 'ls recaudadors de contribucions.

Lo representant de l' Empresa,

MONTEMARINI.

A UN ESTRANGER.

Fill de un casal italiá,

ja qus os han fet *amo* ¡oh mengua!

y de la espanyola llegua

ni tant sols sabéu la

á vos os vull avisá:

jo no sé ni quant ni com,

pero, si veniu, tothom

vos aixecará la

y, si ans que á la cort sigueu

no heu vist algun espectacle,

será porque, per miracle,

no ho voldrá permétrer

DEU.

E. SEITNES

Ja crech que haurán caigut en la solució de la Xarada anterior. Per sí ó per no, sápigán que es lo general ilustre que 'l Diari de 'n Brusi posa per portas; es GA-RI-BAL-DI.

XARADA.

Tinch á casa una *primera*

que planta *hú* y *dos* á tothom;

per dí á un meu cosí 'l seu nom

l' anomenem ab *tercera*.

Una nena molt *piterra*,

se torna *cuart* y *primé*

per habé un *dos* y *tercé*

del seu galantejadó;

Pel *tot*, que té gran *dolsó*,

res *dos* y *un* á un llaminé.

LO XANGUET.

Almanach ilustrat

per T. PADRÓ.

y escrit

per Pau Bunyegas, Serafi Pitarra, Mossen Será y altres, que han afegit á las obras de

Misericordia la de

FER RIURER Á QUI NO 'N TE GANAS.

Aquet célebre almanach que fa mes de sis anys que 's publica ab gran éxit y que conté prop de cinquanta caricaturas de distints tanyos, multitud d poesias y sueltos que fan esquexar de riurer... ¿Quant dirian que val?

¡UN RAL SOLAMENT!

Se ven en la Llibrería de Lopez, Rambla del Mitj, 20.

Los de fora que 'n vulguin, póden remetrer 3 sellos de mitj ral y se 'ls remetrá pel correu franch de port.

Imp. de la V. H. de Gaspar.—Ataulfo, 14

I. Lopez, Editor.